

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΠΕΡΙ ΕΥΦΡΑΔΕΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΒΟΥΣΤΕΤΙΝΟΝ.

βιέρῳ κάμνει ἀρκετὰς περιελίξεις, ἡ Κ. Δενοῦρη ἐν τούτοις ἤθελε νὰ ὑπάγῃ διὰ μικροῦ ἀμαξιδίου· ὁ Λεωνῆς ἀντέστη εἰς τοῦτο, λέγων ὅτι ποτὲ δὲν ἠσθάνθη ἑαυτὸν εἰς καλλιτέραν μυωνικὴν ἔντασιν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπεθύμει νὰ ὑπάγῃ ἀποστολικῶς τῷ τρόπῳ, ἄλλως τε ὁ περιπάτος ἐκεῖνος ἤθελε ὠφελῆσαι καὶ τὴν μητέρα του.

Ἡ Παναγία τῶν Φοῦρδισερῶν ἀπολαμβάνει μεγάλου σεβασμοῦ εἰς τὴν μεσημβρίαν· οἱ ναῦται, τραυματαῖαι, ἀσθενεῖς, ὅλοι μὲ ὅλας τὰς ἀθλιότητάς των διευθύνονται πρὸς αὐτήν, ἐπικρεμῶντες εἰς τὰ τεῖχη τοῦ παρεκκλησίου πολυάριθμα ἀναθήματα μαρτυροῦντα τὴν θαυματουργὸν δύναμίν της. Τὸ παρεκκλήσιον τοῦτο κεῖται εἰς θέσιν ἐπὶ τῆς κλιτύος ὑψηλοῦ τινος βράχου, ὑπερκειμένου τῆς πόλεως ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ ὁποίου, ὅταν ὁ καιρὸς ἦναι γαλήνιος, βλέπει τις τὰ ὄρη τῆς Ἑλβετίας καὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Λευκοῦ ὄρους.

Ἀναβαίνοντες τὰς βαθμίδας καὶ διερχόμενοι τὰς κατωφερεῖς ἀτραποὺς αἰτίνες ἔφερον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὁ Λεωνῆς καὶ ἡ μήτηρ του ἀπῆντων ἀνθρώπους καταβαίνοντας ἐκ τοῦ παρεκκλησίου. Πρὶν ἔτι φθάσωσιν ἐκεῖ εὗρισκον καθ' ὁδὸν πολυάριθμα ἐργοστάσια νομισματοσήμεων, κομπολογίων, ἀγαλματίων, διαφόρων εἰκονογραφιῶν, αἰτίνες παρίστανον τὴν Ἁγίαν Παρθένον καὶ τὰ διαπραχθέντα αὐτῆς θαύματα. Τέλος εἰσηλθὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ προσεκύνησαν μετὰ ζήλου καὶ σεβασμοῦ.

Αἰφνης ὁ Λεωνῆς δράττεται τοῦ βραχίονος τῆς μητρός του, καὶ σφίγγων αὐτὸν μετὰ τρεμούσης χειρὸς· εἶναι αὕτη! εἶπεν.

Ἡ κυρία Δενοῦρη ἀνυψώσασα τοῦ ὀφθαλμοῦς εἶδε νεάνίδα ἀπλοϊκῶς ἐνδεδυμένην, γονυπετὴ πλησίον τοῦ χοροῦ καὶ ἀποδεχομένην, ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως τὸν ἅγιον ἄρτον. Ὅταν ἡ ἱερὰ λειτουργία ἐτελείωσεν καὶ ὁ ἱερεὺς ἀνεχώρησε ἐσηκώθη αὕτη καὶ ἐπανῆλθε πλησίον τῆς μητρός της, δεικνύουσα εἰς τὴν κυρίαν Δενοῦρην καὶ τὸν υἱὸν της στόμα θελκτικόν, μεγάλους κυανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μεγαλοπρεπεῖ ξανθὴν κόμην στίλβουσαν ὡς διάδημα. Ὁ Λεωνῆς τότε ἀφήσας μικρὰν φωνὴν ἐλειποθύμησεν.

Ὅταν ἐπανῆλθε εἰς ἑαυτὸν χάρις εἰς τὰς κατεσπευσμένας τῆς μητρός του φροντίδας, ἡ νεανὶς εἶχεν ἀναχωρήσει. Ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο, τὸ εὐτυχὲς τέκνον τὴν εἶδεν. Ἡ φοικῶδης ἀμφιβολία ἡ κατατρώγουσα τὴν καρδίαν του διελύθη· ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἀνέμειγνυε εἰς τὰς εὐχάς του, ἐκείνη ἥτις ἀπασχόλει ἐκάστην στιγμὴν τῆς ὑπάρξεώς του, δὲν ἦτον μάταιον φάντασμα παραγόμενον ἐκ τῆς φαντασίας του. Τώρα ἡδύνατο νὰ περιμένῃ μεθ' ὑπομονῆς νὰ τελειώσῃ ὁ θεὸς τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον αὐτὸς ᾔσχετο.

(ἀκολουθεῖ)

Ἀπαραίτητος οἷας δὴποτε ἀγωγὴς ὅρος εἶναι ἡ μάθησις τοῦ καλῶς διαπράσσειν τὸ ἔργον ὃ ἐκαστος ἐπαγγέλλεται κατ' ἀνάγκην· ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ ὁμιλεῖν εἶναι τὸ ἀναγκαϊότερον καὶ μᾶλλον ἀπαραίτητον εἰς τὸν ἀνθρώπον ἔργον, ἀνάγκη νὰ μάθῃ νὰ ὁμιλῇ καλῶς τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ.

Ἀνθρώποι ἀμαθεῖς καὶ πάσης περὶ καλοῦ αἰσθήσεως ἄμοιροι ἀπεφῆναντο τὴν εὐγλωττίαν ἀπλοῦν τινα καὶ ἐφήμερον καὶ ἄσημον τῶν ἰδεῶν κόσμον. Νήπιοι! ἐλησμόνησαν ὅτι ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι κόσμος, ἀλλ' ἐνδύμα περιβάλλον πανταχόθεν τὴν ψυχὴν.

Τις ἐξ ὑμῶν θέλει νὰ ἐνδυθῇ ῥάκη ῥυπαρὰ καὶ ἀηδῇ; Ἐάν λοιπὸν ἀπαξιοῖτε νὰ ἐνδύσθε τὸ σῶμα ὑμῶν μὲ ῥάκη, κατὰ πόσον μᾶλλον πρέπει νὰ φροντίζετε περὶ τῆς κομψότητος τοῦ ἐνδύματος ὃ ἀναβάλλεται ἡ πολλῇ τοῦ σώματος εὐγεστετέρα ψυχὴ!

Τὸ καλῶς ὁμιλεῖν εἶναι τὸ μέτρον τῆς διανοίας· διὰ τῆς γλώσσης μαθαίνει τις νὰ συλλογίζεται, μαθαίνει κυρίως νὰ ἐκθέτῃ τοὺς διαλογισμοὺς του.

Ἄνευ δὲ τῆς εὐφραδίας καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἁπλοῦς ἄχαρ καὶ ὀχληρόν.

Ἰπόθετε ἐν αἰθούσῃ τινα σύλλογον ἀνθρώπων μὴ ἀντιλαμβανομένων ἀκριβῶς, δι' ἄγνοιαν τῆς ἰδίας γλώσσης, τοὺς λόγους καὶ τὰ αἰσθήματα ἀλλήλων· ἐκεῖ ἡ φιλαυτία ἐκάστου προσκρούει εἰς τὴν τῶν ἄλλων, ὥστε μεθούντων ἀνθρώπων ἐπὶ τῷ αὐτῷ συνηγμένων.

Ἡ πρὸς τὴν γλῶσσαν ὀλιγωρία εἶναι αἰτία τῆς ἀδολοσχίας τῆς μαστιγώσεως τοὺς μικροπολίτας ὧν αἱ ἀζιώσεις εἰσὶν ἀδιέξοδοι ὡς καὶ ἡ ἐννοια τῶν λόγων.

Ἐν ταῖς κοιναῖς συναναστροφαῖς οἱ ἀνθρώποι ὁμιλοῦσιν ἀλλήλοις διὰ παραλλαγῆς αἰσθημάτων, ἅτινα γλῶσσα ἀκανόνιστος καὶ χυδαῖα ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφράσῃ. Διότι τὸ εὐκαιρον καὶ τὸ κυριολεκτικόν, τὰ ἀπαρτίζοντα πᾶσαν τοῦ λόγου τὴν ἀξίαν, εἰσι πράγματα ἄγνωστα εἰς τοὺς ἀτελῶς γινώσκοντας τὴν γλῶσσαν αὐτῶν. Καὶ ἡ ἀρίστη διήγησις ἀνυπόφορος καθίσταται ἐξερχομένη τοῦ στόματος ἀνδρὸς κακῶς ὁμιλοῦντος. — Καὶ αὕτη ἡ ἐκλεκτὴ ἀστείότης, ἡ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς λεπτὴν παραλλαγὴν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων συνισταμένη, καὶ ἐφ' ἧς μεγάλην ἔχει τὴν ἰσχὺν ἡ ἐκφρασις, εἶναι πλεονέκτημα ἀνέφικτον εἰς τὴν ἄρρυθμον γλῶσσαν. Τὸ ἀδύνατον τοῦ ἐκφράζειν τὴν εὐθυμίαν, διὰ τοῦ λόγου, ἐθίζει τοὺς πλείστους εἰς γέλωτας χυδαίους καὶ παντομίμας θεατρικάς.

Διὰ τῆς ἐξηγениσμένης γλώσσης τὰ ἔθνη διαπρέπουσιν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν φώτων καὶ τῆς σο-

φίας. Ἰδετε τὸ ἱερὸν σέβας ὃ πάντα τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη ἀπ' αἰῶνος ἔφερον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, σέβας ὅπερ σήμερον ἔτι, ἐκλιπόντων ἐκείνων, ἀποδίδουσιν εἰς τὴν γεννήσασαν αὐτοὺς γῆν. Καὶ ὅτε ἔτι αἱ Ἀῤῥῆναι ἀπώλεσαν τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, ἡ λάμπρις τοῦ ὀνόματός των τὰς ἐπρωστάτους ἔτι, καὶ ἡ ἀνάμνησις τῆς πρότερον δόξης αὐτῶν τὰς παρεμύθει διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ταπείνωσιν. Ταῦτα δὲ πάντα, αἱ Ἀῤῥῆναι ὤρειλον εἰς τὴν γλῶσσαν.

ΠΕΡΙ ΜΕΓΑΛΟΥΨΥΧΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ.

Ἰπῆγα, λέγει ὁ ἐνάρετος Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουσσὸ ἐν τῷ περὶ Ἀνατροφῆς Συγγραμμάτι του, εἰς τὴν ἐξοχὴν νὰ διέλθω ἡμέρας τινὰς παρὰ τινι οἰκοδεσποίνῃ μεγάλῃν φροντίδα λαμβανούσῃ περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων τῆς. Πρωτὰν τινὰ παρειαυρισκόμενῃ εἰς τὴν παραδοσιν τοῦ πρῶτοτόκου· ὁ διδάσκαλός του ὅστις τὸν εἶχε διδάξει καλῶς τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν, παραδίδων αὐτῷ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου περιῆλθεν εἰς τὸ γνωστὸν τοῦ ἱατροῦ Φιλίππου περιστατικόν. Ἀλλ' ὁ διδάσκαλος οὗτος, καίτοι πεπαιδευμένος ἄλλως, ἐπέφερε περὶ τῆς τόλμης ἐκείνης τοῦ Ἀλεξάνδρου παρατηρήσεις καὶ σκέψεις πολλὰς, αἵτινες μοι ἀπήρσαν, ἀπέσχον ὅμως τοῦ νὰ τὰς ἀντικρούσω ὅπως μὴ χαλαρώσω τὴν ὑπόληψιν ἣν ὁ μαθητὴς ἔφερεν εἰς αὐτόν. Κατὰ τὸ γεῦμα δὲν ἔλειψαν, κατὰ τὴν γαλλικὴν συνήθειαν, νὰ παρῶσιν εἰς τὸ παιδίον συχνὰς ἀδολεσχίας εὐκαιρίας. Ἡ δὲ φυσικὴ ζωηρότης τῆς ἡλικίας του καὶ ἡ προσδοκία βεβαίας ἐπευφημήσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνίοτε ἀπεπῆδων καὶ καλοὶ τινες λόγοι, ἱκανοὶ νὰ καλύψωσι τὴν ἀπρέπειαν τῶν λοιπῶν. Τέλος ἦλθε καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ἱατροῦ Φιλίππου, καὶ τὸ παιδίον τὴν διηγῆθη μετὰ πολλῆς χάριτος καὶ ἀκριβείας. Μετὰ δὲ τὸν συνῆθη πόρον τῶν ἐπαίνων θν ἡ μὲν μήτηρ ἀπῆτει, ὁ δὲ υἱὸς περιέμενε, ἐπῆλθον αἱ περὶ τοῦ γεγονότος τούτου κρίσεις· καὶ οἱ μὲν πλείστοι κατέκριναν τὸ ῥυψοκίνδυνον τοῦ Ἀλεξάνδρου, τινὲς δὲ, ἐν οἷς καὶ ὁ παιδαγωγός, ἐθαύμασαν τὴν γενναιοῦτητα καὶ τὸ θάρρος του, καὶ τοῦτο μὲ κατέπεισεν ὅτι οὐδ' οἱ μὲν οὐδ' οἱ δὲ ἐνόησαν ποῦ ἐνυπῆρχεν ἡ ἀρετὴ τῆς πράξεως ταύτης. Τὸ κατ' ἐμὲ, τοῖς εἶπον, νομίζω ὅτι, ἂν εἰς τὴν πράξιν ταύτην τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπάρχῃ μικρὰ τις γενναιοῦτης, μικρὰ τις τόλμη, τὸ τοιοῦτον προῆλθεν ἐξ ἀπερισκεψίας κατακριτέας. Καὶ τότε πάντες συνεφώνησαν καὶ παρεδέχθησαν ὅτι ἦτον ἀπερισκεψία. Ἐγὼ δὲ ἀγαπηκτικῶς ἠθέλησα τότε νὰ ἀποκριθῶ, ἀλλὰ γυνὴ τις παρακαθημένη μοι καὶ οὐδὲ λέξιν μέχρις ἐκείνου ψελλίσασα, κλίσασα πρὸς με μοὶ εἶπε κρυφίως. — Σιώπησον, Ἰωάννη, δὲν θὰ σὲ ἀκούσωσιν. Ἐγὼ ἠτένισα εἰς αὐτὴν, ἐθαύματα καὶ ἐσιώπησα.

Μετὰ δὲ τὸ γεῦμα, ὑποπτεύων ὅτι ὁ μικρὸς ἱστορικός καὶ φιλόσοφος πολλὰ μέρη τῆς ἱστορίας ἦν τόσῳ καλῶς διηγῆθη δὲν εἶχεν ἐννοήσει, λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὸν ἔφερα εἰς τὸν κήπον καὶ ἐκεῖ ἐρωτήσας αὐτὸν ἐλευθέρως, εὗρον ὅτι ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐθαύμαζε τὴν τόσῳ θρυλληθεῖσαν γενναιοῦτητα τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀλλὰ γνωρίζετε τοῦ ἀπέδιδε τὴν γενναιοῦτητα; Μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ ὅτι κατέπειν ἀπνευστὶ φάρμακον ἀηδὲς, χωρὶς νὰ διστάξῃ, χωρὶς νὰ δεῖξῃ τὴν ἐλαχίστην ἀντίστασιν.

Ἐκρίνε δὲ οὕτω τὸ δυστυχὲς παιδίον, διότι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀσθενήσαν τὸ εἶχαν ἀναγκάσει νὰ πῇ φάρμακον πικρότατον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀηδία ἦν ἔτι εἰς τὸ στόμα του. Ὁ θάνατος, ἡ δηλητηρίασις, οὐδ' ἤρχοντο καὶ εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, καὶ κατ' αὐτὸ ἐκτὸς τοῦ πικροῦ ἄλλο δηλητήριο δὲν ὑπῆρχε. Πρέπει ὅμως νὰ τὸ ὁμολογήσω, ὅτι ἡ γενναιοῦτης τοῦ ἥρωος εἶχεν ἐπιφέρει μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὴν νεαράν αὐτοῦ καρδίαν, καὶ ἴδι, εἰς πρώτην περίστασιν καθ' ἣν ἤθελεν ἀναγκασθῇ νὰ λάβῃ φάρμακον, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ φανῇ Ἀλεξάνδρος. Ἐγὼ λοιπὸν, πολὺ ἀπέχων τοῦ νὰ εἰσέλθω εἰς ἐξηγήσεις διαφευγούσας τὴν ἐκ τῆς ἡλικίας ἀσθένειαν τῆς κρίσεώς του, τὸ παρεκίνησα νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰς ἀξιεπαίνους ταύτας ιδέας καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν γελῶν κατ' ἐμαυτὸν διὰ τὴν ὑψηλὴν σοφίαν τῶν πατέρων καὶ διδασκάλων, τῶν ἐπιχειρούντων νὰ διδάσκωσιν ἱστορίαν εἰς τὰ παιδιά.

Προβλέπω ὅτι ἀναγνώσταί τινες, δυσαρεστηθέντες ὅτι ἀφῆκα ἀνεξήγητον τὴν ἰδέαν μου, ἣν ἐννοήσασα ἡ παρακαθημένη μοι γυνὴ μοὶ εἶπε — Σιώπησον, προβλέπω, λέγω, ὅτι θὰ μὲ ἐρωτήσουν, τί λοιπὸν τόσον ἀξιεπαίνον εὗρίσκω ἐν τῇ πράξει τοῦ Ἀλεξάνδρου; Δυστυχεῖς! ἂν σὰς τὸ εἶπω, πῶς θὰ τὸ ἐννοήσετε σεις; Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐπίστευεν εἰς αὐτὴν καὶ μὲ τὴν κεφαλὴν καὶ μὲ τὴν ζωὴν του, διότι ἡ μεγάλη ψυχὴ του ἦτο πλασμένη ὅπως πιστεύῃ εἰς αὐτήν! Καὶ πόσον λαμπρὰ πίσεως ἀπόδειξις ἦν τὸ καταποθὲν ἐκεῖνο φάρμακον! Ὅχι! ποτὲ θνητὸς δὲν ἔδωκε τοιαύτην ὑψηλοτέραν! Ἐὰν ὑπάρχῃ νέος τις Ἀλέξανδρος, δεῖξατέ μου τον μὲ χαρὰ καὶ τῆρας τοιούτου.

Λύσεις τῶν ἐν τῷ συλλαβίῳ 57 αἰτιγμάτων.

Α'. Τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου. — Β'. Ὁ Ἥλιος. — Γ'. Τὸ οὐράνιον Τόξον. — Δ'. Ἡ Πτερωτὴ γραφίς.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὁ Ἄγγελος τοῦ Γαιανθρακωρυχείου, συνέχεια. — Ἰούλιος Ἐγγυχάρ. — Ὁ Ἐρμῆς Πειρατῆς, συνέχεια. — Βιογραφία — Ἀνδρέας Χενιέρου. — Περὶ Ἀνατροφῆς τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων, συνέχεια. — Ἡ Ἀποκάλυψις, διήγημα. — Ποικίλα. — Εἰκονογραφία. — Ὁ Στρατηγὸς Βοσκί.